

I BLOKS:

Aprites ekonomika un resursu efektivitāte: no teorētiskā pamata līdz praktiskiem risinājumiem

11.maijā tiešsaistē

Ievadlekcija: aprites ekonomikas pamati – resursu produktivitāte un materiālu apritīgums

22.maijā klātienē

Resursu efektivitātes un aprites ekonomika praksē: resursu plūsmu analīze un risinājumu scenāriji

II BLOKS:

Investīciju piesaiste un projektu izstrāde bioekonomikas un aprites ekonomikas attīstībai

26.maijā tiešsaistē

Finansējuma piesaiste un investīciju pamatojums

29.maijā klātienē

Finanšu plānošana un projektu sagatavošana

III BLOKS:

Normatīvais ceļvedis aprites un biomasas projektiem: no tiesiskā rāmja līdz praktiskai ieviešanai

16.jūnijā tiešsaistē

Normatīvie aspekti un atļauju izsniegšanas procedūras aprites un biomasas projektiem

18.jūnijā klātienē

Normatīvās procedūras – no idejas līdz atļaujai

IV BLOKS:

Ilgtermiņi un atbildīgi iepirkumi: no tiesiskā rāmja līdz praktiskai ieviešanai

28.maijā tiešsaistē

Publiskie iepirkumi un “zaļie” kritēriji aprites risinājumiem

11.jūnijā klātienē

Zaļie publiskie iepirkumi – kritēriju un dokumentu darbnīca

V BLOKS:

Energētika un aprites ekonomika: pašvaldību un uzņēmējdarbības sinerģija

1.jūnijā tiešsaistē

Uzņēmējdarbības atbalsts un datu izmantošana aprites un bioenerģijas jomā

4.jūnijā klātienē

Enerģijas ražošana no biomasas un bioatkritumiem – tehnoloģijas, ieviešanas modeļi un praktiskais izvērtējums

8.jūnijā tiešsaistē

Sabiedrības iesaiste un komunikācija aprites ekonomikas un biomasas projektiem

2026.gadā maijā un jūnijā Zemgales plānošanas reģions organizē apmācību ciklu *Mācību programmas par aprites ekonomiku un uzņēmējdarbības sekmēšanu pašvaldībās klimata mērķu sasniegšanai ietvaros.*

Klātienes apmācības

Normatīvās procedūras – no idejas līdz atļaujai

18. jūnijs

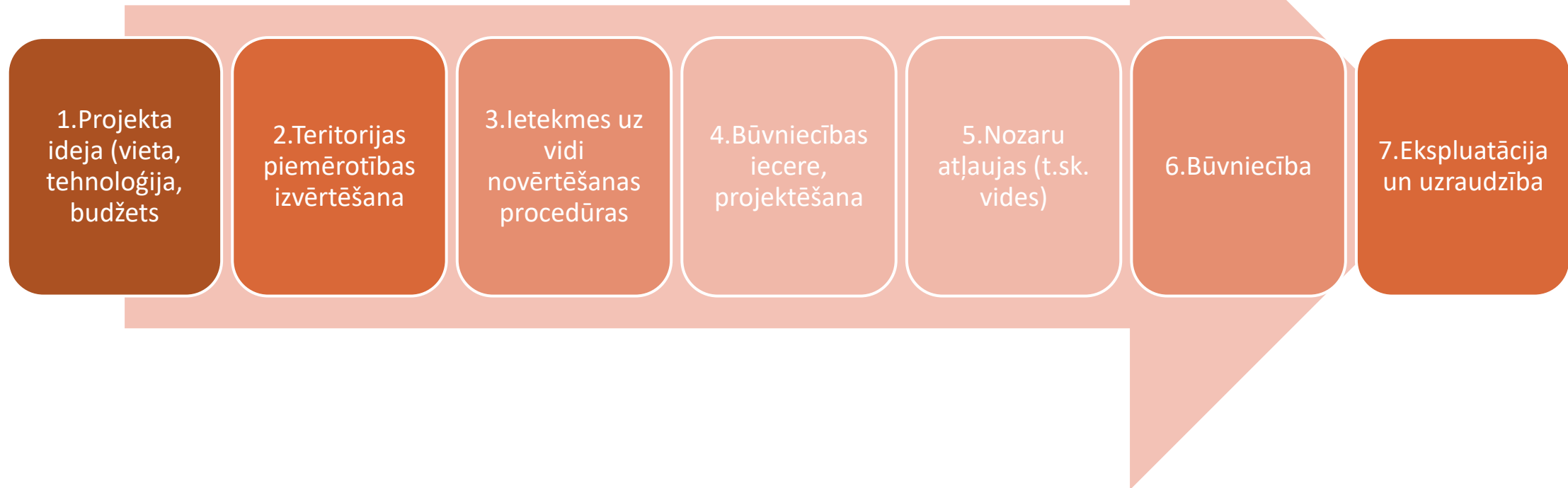
plkst. 9.30 - 15.30

**Zemgales reģiona kompetenču
attīstības centrs, Jelgava**

Seminārs tiek organizēts Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos" 6.1.1.8. pasākuma projekta Nr. 6.1.1.8/1/24/1/001 "Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu prasmju paaugstināšana klimatneitrālas ekonomikas un sociālekonomisko seku saistībā ar klimata pārmaiņām mazināšanas jautājumos" ietvaros.

Projekta attīstības ceļš

Kopsavilkums: kritiskie posmi un praktiskie ieteikumi

Kontroljautājumi pirms virzības

- 1 Vieta un plānojums: vai darbība ir pieļaujama un loģiski izvietota?
- 2 Tehnoloģija un dati: vai jaudas, emisijas, smakas un transports ir aprakstīti?
- 3 IVN un sabiedrība: vai iesaiste sākas pirms formālajiem termiņiem?

Praktiskais minimums

- 4 Institūcijas: vai ir skaidrs, kurš pieņem katru lēmumu?
- 5 Pieslēgumi un atļaujas: vai TN, A/B atļauja un būvatļauja saskan grafikā?
- 6 Pierādījumi: vai visi lēmumi, pieņemumi un saskaņojumi ir dokumentēti?

Paredzams projekta ceļš = agrīni dati + kompetenču robežas + caurspīdīga komunikācija.

Ja šie jautājumi ir sakārtoti jau sākumā, IVN, saskaņojumi un būvniecības uzsākšana kļūst pārvaldāmi.

Teritorijas plānojums - pašvaldības galvenais instruments

Ar teritorijas plānojumu iespējams:

- noteikt funkcionālās zonas;
- ierobežot konkrētas darbības;
- noteikt īpašus izmantošanas nosacījumus;
- paredzēt rūpnieciskās teritorijas;
- samazināt nākotnes konfliktu risku.

Kļūdas plānošanas dokumentos vēlāk ir grūti novērst

Aprites ekonomikas objektu izvietošana teritorijas plānojumā

- Biežākie objekti:
 - šķirošanas laukumi un iekārtas;
 - kompostēšanas laukumi;
 - būvniecības atkritumu pārstrādes iekārtas.
 - biogāzes stacijas;
 - biometāna ražotnes.
- Pašvaldībai jāizvērtē:
 - transporta plūsmas;
 - attālumi līdz dzīvojamām teritorijām;
 - inženierinfrastruktūra;
 - nākotnes attīstības perspektīvas.

Smaku jautājumi praksē

- Pašvaldībām īpaši aktuāli:
 - kompostēšanas iekārtas;
 - sadzīves atkritumu sagatavošana pārstrādei;
 - biogāzes stacijas;
 - notekūdeņu dūņu pārstrāde;
 - organisko atkritumu apsaimniekošana.
- Praksē tieši smaku jautājumi rada lielāko sabiedrības pretestību.
- Ņemt vērā:
 - loģiskas kaimiņattiecības;
 - valdošos vējus;
 - paredzēt vietu dabiskām zaļām barjerām (mežs).

Lokālplānojums – kad nepieciešams?

- Lokālplānojumu izstrādā, ja nepieciešams mainīt vai precizēt teritorijas plānojumu konkrētai teritorijai.
- To izmanto, ja:
 - plānotā attīstība neatbilst spēkā esošajam teritorijas plānojumam;
 - jāmaina funkcionālais zonējums;
 - jānosaka jauni teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi;
 - paredzēta nozīmīga investīciju projekta attīstība.
- Piemēri:
 - Lauksaimniecības teritoriju paredzēts pārveidot par ražošanas teritoriju biomasas pārstrādes rūpnīcai.
 - Plānots izveidot jaunu industriālo parku.
 - Biometāna vai biogāzes ražotnei nepieciešama cita zemes izmantošanas funkcija nekā noteikta teritorijas plānojumā.

Detālplānojums – kad nepieciešams?

- **Detālplānojumu izstrādā, lai detalizēti organizētu teritorijas apbūvi un infrastruktūru.**
- To izmanto, ja:
 - nepieciešams sadalīt zemesgabalus;
 - jānosaka precīzs ēku, ceļu un inženiertīklu izvietojums;
 - to paredz teritorijas plānojums vai pašvaldības saistošie noteikumi;
 - nepieciešams risināt piekļuves, transporta vai infrastruktūras jautājumus.
- Piemēri:
 - Jaunas rūpnieciskās teritorijas sadalīšana vairākos apbūves gabalos.
 - Industriālā parka iekšējās infrastruktūras plānošana.
 - Teritorijas attīstība ar vairākiem īpašniekiem vai būvniecības kārtām.

Lokālpārplānojums	Detālpārplānojums
Maina vai precizē teritorijas plānojumu	Detalizē teritorijas apbūvi
Var mainīt funkcionālo zonējumu	Parasti zonējumu nemaina
Risina jautājumu "Ko šeit drīkst būvēt?"	Risina jautājumu "Kā tieši būvēt?"
Bieži nepieciešams pirms lieliem investīciju projektiem	Bieži nepieciešams pirms būvniecības realizācijas konkrētā teritorijā

Būvniecības process Latvijā

1. Būvniecības ieceres sagatavošana

- Tiek izstrādāts **būvprojekts minimālā sastāvā (vai cits nepieciešamais ieceres dokuments)**.
- Tiek izvērtēta ieceres atbilstība teritorijas plānojumam un normatīvajām prasībām.
- Ja nepieciešams, veic sākotnējo ietekmes uz vides izvērtējumu.
- Ja nepieciešams, organizē sabiedrisko apspriešanu.

2. Būvatļaujas saņemšana

- Būvvalde izvērtē iesniegto būvniecības ieceri.
- Ja iecere ir pieļaujama, tiek izsniegta **būvatļauja**.
- Būvatļaujā tiek noteikti **projektēšanas nosacījumi** un citi izpildāmie nosacījumi.

3. Būvprojekta izstrāde

- Pamatojoties uz būvatļaujā noteiktajiem nosacījumiem, izstrādā **būvprojektu apjomā**.
- Saņem nepieciešamos tehniskos noteikumus un saskaņojumus.
- Izpilda būvatļaujā noteiktos projektēšanas nosacījumus.

4. Projektēšanas nosacījumu izpilde

- Būvvaldē iesniedz dokumentus, kas apliecina nosacījumu izpildi.
- Būvvalde veic atzīmi par **projektēšanas nosacījumu izpildi**.
- Būvvalde nav tiesīga būvatļaujā izdarīt atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi, ja nav izsniegti tehniskie noteikumi vai izsniegtie tehniskie noteikumi ir apstrīdēti vai pārsūdzēti, kā arī ja nav izpildītas tehnisko noteikumu prasības.

5. Būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpilde

- Izvēlas būvdarbu veicēju un būvuzraugu (ja nepieciešams).
- Sagatavo būvdarbu dokumentāciju.
- Būvvalde veic atzīmi par **būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi**.

6. Būvniecības uzsākšana

- Tikai pēc atzīmes par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi drīkst sākt būvdarbus.

Tehniskie noteikumi (MK noteikumi Nr.30) - vides aizsardzības prasības paredzētajai darbībai

Darbības

- Būvniecība; 20d laikā
- Darbības vietas ierīkošana
- Arī tādas darbības, kurām nav nepieciešama atļauja

Kad

- Pēc SIVI (bez atsevišķa iesnieguma); 7dd laikā
- Pirms MK Nr.30 pielikumā noteiktajām darbībām
- *Pēc IVN** (bez atsevišķa iesnieguma)

Iesniegumu iesniedz

- BIS (būvniecībai)
- Tulpe (citām darbībām)

Publicēšana/sabiedrības iesaiste

- Paziņojums par iesniegto tehnisko noteikumu pieprasījumu
- Nosūtīšana NVO, kas izteikusi tādu interesi
- Izsniegtos tehniskos noteikumus ievieto dienesta tīmekļa vietnē

VVD lēmumi

- Tehnisko noteikumu izsniegšana (derīgi 5 gadus)
- Pamatots atteikums (paziņo pašvaldībai)
- Atzinums, ka tehniskie noteikumi nav nepieciešami

VVD sadarbība

- Ar DAP (ietekme uz īpaši aizsargājamu dabas teritoriju vai mikroliegumu)
- Ar LVĢMC (zemes dzīļu informācija)
- Ar VMD (darbība paredzēta meža zemē)
- eksperti, pašvaldības, būvvaldes

Tehniskie noteikumi

- Darbību piemēri:
 - 2. Enerģētika:
 - 2.1. iekārtu uzstādīšana elektroenerģijas, tvaika un karstā ūdens ražošanai, ja to ievadītā siltuma jauda ir 0,2 MW un vairāk;
 - 2.2. vēja elektrostaciju uzstādīšana vai būvniecība;
 - 2.3. kokogļu ražotņu ierīkošana;
 - 2.4. biogāzes iekārtu būvniecība vai uzstādīšana.
 - 8. Infrastruktūras projekti:
 - 8.1. rūpniecisko teritoriju ierīkošana
 - 10. Pārējās darbības:
 - 10.1. atkritumu pārstrāde un apstrāde, iekārtu uzstādīšana vai būvniecība atkritumu uzglabāšanai, šķirošanai, tai skaitā pārkraušanas staciju ierīkošana, kuru tilpums pārsniedz 30 m³;
 - 10.2. atkritumu poligonu un izgāztuvju slēgšana un rekultivācija;
 - 10.9. paredzētās darbības īstenošana ķīmiskajā aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām.

Likums par ietekmes uz vidi novērtējumu

Darbības veids un jauda
Vieta un ietekmētā teritorija
Pēc iespējas agrākā projekta stadijā

1.pielikums

Ietekmes uz vidi novērtējums

2.pielikums

Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums

Sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma mērķis

- Saprast, vai ir tādas ietekmes, kas detalizētāk jāvērtē
- Nevajadzētu būt mazajam IVN
- Pašvaldībai šis ir pirmais brīdis, kad iespējams pievērst uzmanību vietējiem apstākļiem un potenciālajām problēmām.

Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums

- Obligāts (IVN likuma 3.2 pants) darbībām:
 - kuras atbilst 2.pielikuma robežvērtībām;
 - kuras var būtiski ietekmēt Natura 2000 teritorijas;
 - izmaiņām esošajās darbībās:
 - ja izmaiņas atbilst 2.pielikuma robežvērtībām,
 - ja izmaiņu rezultātā tiks sasniegtas vai pārsniegtas 2.pielikuma robežvērtības un izmaiņu apjoms ir 25 % no robežvērtības un vairāk,
 - ja citas izmaiņas esošās 1.vai 2.pielikuma darbībās var izraisīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi,
 - vairākām līdzīgām darbībām, kuras ietekmē vienu un to pašu teritoriju un kuru izmaiņu rezultātā summāri tiks sasniegtas 1.vai 2.pielikuma robežvērtības;
 - kuras var būtiski ietekmēt vidi, ņemot vērā likuma 11.panta kritērijus.

Ņem vērā pēdējos 5 gadus vai izmaiņas kopš pēdējā izvērtējuma

Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums

- Darbību piemēri:
- 3. Enerģētiskā rūpniecība:
 - 1) rūpniecisko iekārtu uzstādīšana elektrības, tvaika un karstā ūdens ražošanai, ja to ievadītā siltuma jauda pārsniedz 50 megavatus;
 - 2) gāzes, tvaika un karstā ūdens pārvades līniju un augstsprieguma elektrolīniju ierīkošana, ja to garums pārsniedz 5 kilometrus;
- 6. Ķīmiskā rūpniecība:
 - 1) ķīmisko vielu rūpnieciska ražošana un starpproduktu pārstrāde (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma [1.pielikums](#));
- 10. Infrastruktūras projekti:
 - 1) rūpniecisko teritoriju ierīkošana, ja to platība ir 2,5 hektāri un vairāk;

Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums

- Darbību piemēri:
- 11. Pārējās darbības:
 - 2) atkritumu apglabāšanas iekārtas (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1.pielikums);
 - 2¹) atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1.pielikums);
 - 4) dūņu izvietošanas vietu būvniecība;
 - 5) metāllūžņu glabāšanas vietu (arī teritoriju, kas paredzētas vairāk nekā 300 nolietoto transportlīdzekļu glabāšanai) ierīkošana;
 - 10) iekārtu būvniecība tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārstrādei, kuri nav paredzēti izmantošanai pārtikā;
 - 11) bīstamo atkritumu šķirošanas laukumi.

Paredzētās darbības raksturojums

Darbības lielums (apjoms) un tehniskie risinājumi

Paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme (kumulatīvā ietekme)

Dabas resursu izmantošana

Atkritumu rašanās

Piesārņojums un traucējumi

Avāriju vai katastrofu risks

Riski cilvēku veselībai

Atrašanās vieta

Esošie un atļautie zemes izmantošanas veidi

Dabas resursu pieejamība, kvalitāte un atjaunošanās spējas

Dabiskās vides absorbcijas spēja (teritoriju jutīgums pret papildus slodzēm un to atjaunošanās spēja)

Iespējamās ietekmes veids un raksturs

Ietekmes mērogs un telpiskais apjoms

Ietekmes raksturs (+/-; tieša/netieša)

Ietekmes pārrobežu raksturs

Intensitāte un kompleksums (sarežģītība)

Iespējamība (varbūtība)

Ietekmes paredzamais sākums, ilgums, biežums un atgriezeniskums

Kumulatīvās ietekmes (funkcionāla un ekonomiska saikne)

Iespējas mazināt ietekmi

Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums (MK noteikumi Nr.18)

Darbības

- IVN likuma 2. pielikums
- Citas

Kad

- Pirms darbības uzsākšanas

Iesniegumu iesniedz

- VVD Tulpe

Publicēšana/sabiedrības iesaiste

- Informatīvs paziņojums par paredzēto darbību VVD reģistru vietnē
- Nosūta pašvaldībai un NVO, kas izteikusi tādu interesi
- Lēmumu par IVN ievieto VVD tīmekļa vietnē

VVD lēmumi

- Atteikums veikt sākotnējo izvērtējumu (aizliegtai darbībai)
- Tehnisko noteikumu izsniegšana (derīgi 5 gadus)
- Lēmums par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

VVD sadarbība

- Ar DAP (ietekme uz īpaši aizsargājamu dabas teritoriju vai mikroliegumu)
- Ar LVĢMC (zemes dzīļu informācija)
- Ar VMD (darbība paredzēta meža zemē)
- eksperti, pašvaldības, būvvaldes

Ietekmes uz vidi novērtējums

- Obligāts (likuma par IVN 4.pants) paredzētajām darbībām:
 - kuras atbilst 1.pielikuma robežvērtībām;
 - saskaņā ar sākotnējo izvērtējumu,
 - saskaņā ar LR noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem,
 - izmaiņām esošajās darbībās:
 - ja izmaiņas atbilst 1.pielikuma robežvērtībām,
 - ja izmaiņu rezultātā tiks sasniegtas vai pārsniegtas 1.pielikuma robežvērtības,
 - ja izmaiņas paredzētas 1.pielikuma objektā, kuram ietekmes novērtējums līdz šim nav veikts, un izmaiņu apjoms ir 50 % no 1.pielikuma robežvērtības.
 - ja vairākas darbības ietekmē vienu un to pašu teritoriju, ņemot vērā kopējo un savstarpējo ietekmi.

Ietekmes uz vidi novērtējums

- Darbību piemēri:
- 2. Termoelektrostacijas un citas sadedzināšanas iekārtas ar 100 megavatu vai lielāku jaudu.
- 6. Ķīmiskā rūpniecība:
 - 1) ķīmisko vielu rūpnieciska ražošana un starpproduktu pārstrāde (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma [1.pielikums](#))
- 10. Infrastruktūras projekti:
 - 1) rūpniecisko teritoriju ierīkošana, ja to platība ir 2,5 hektāri un vairāk
- 14. Bīstamo atkritumu apglabāšanas vietas, kā arī to sadedzināšanas un ķīmiskās pārstrādes iekārtas.
 - 14.1 Bīstamo atkritumu bioloģiskās, fizikālās un mehāniskās pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 10 000 tonnu gadā un vairāk
 - 14.2 Bīstamo atkritumu šķirošanas iekārtas, ja to jauda ir 20 000 tonnu gadā un vairāk.
- 15. Sadzīves atkritumu apglabāšanas vietas
- 16. Sadzīves atkritumu sadedzināšanas un ķīmiskās pārstrādes iekārtas, ja pārstrādes apjoms ir 10 tonnu un vairāk diennaktī

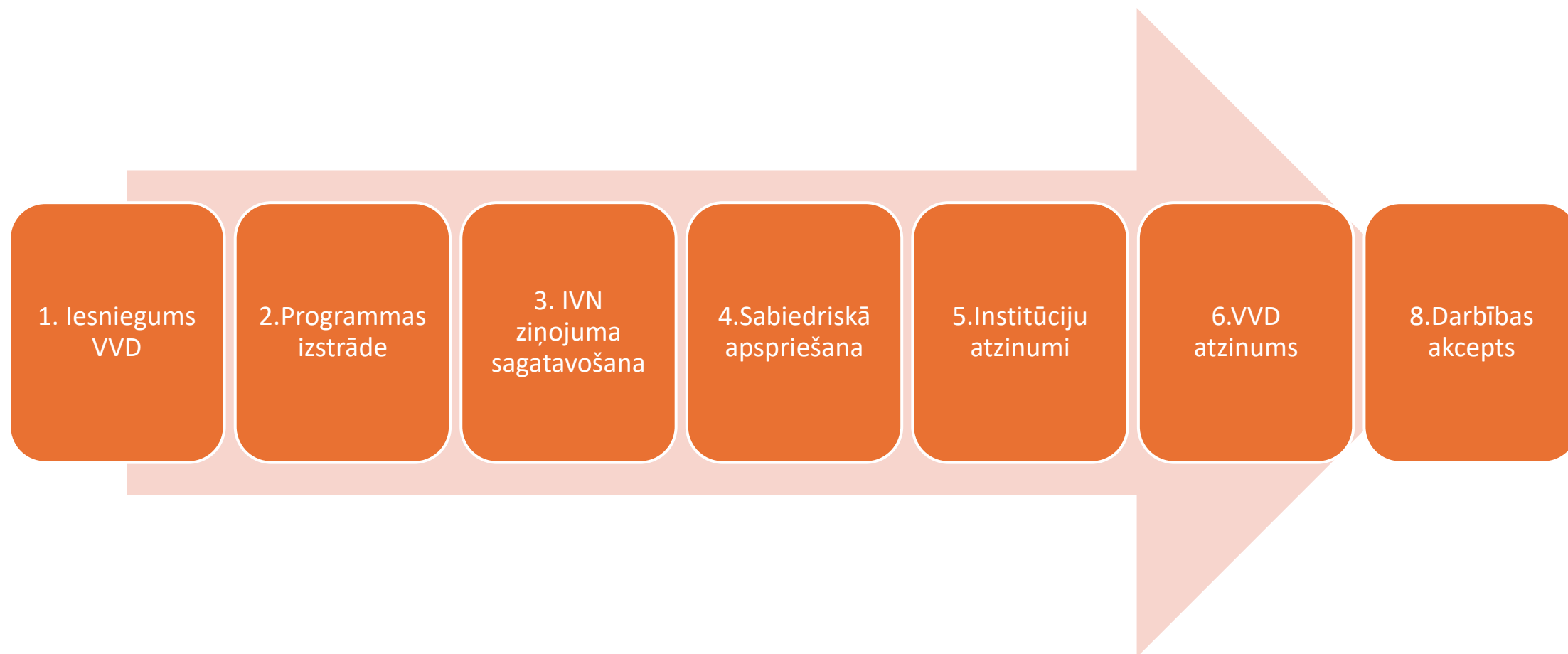
Ietekmes uz vidi novērtējums

- Darbību piemēri:
- 11. Pārējās darbības:
 - 2) atkritumu apglabāšanas iekārtas (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma [1.pielikums](#));
 - 2¹) atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma [1.pielikums](#));
 - 4) dūņu izvietošanas vietu būvniecība;
 - 5) metāllūžņu glabāšanas vietu (arī teritoriju, kas paredzētas vairāk nekā 300 nolietoto transportlīdzekļu glabāšanai) ierīkošana;
 - 10) iekārtu būvniecība tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārstrādei, kuri nav paredzēti izmantošanai pārtikā;
 - 11) bīstamo atkritumu šķirošanas laukumi;

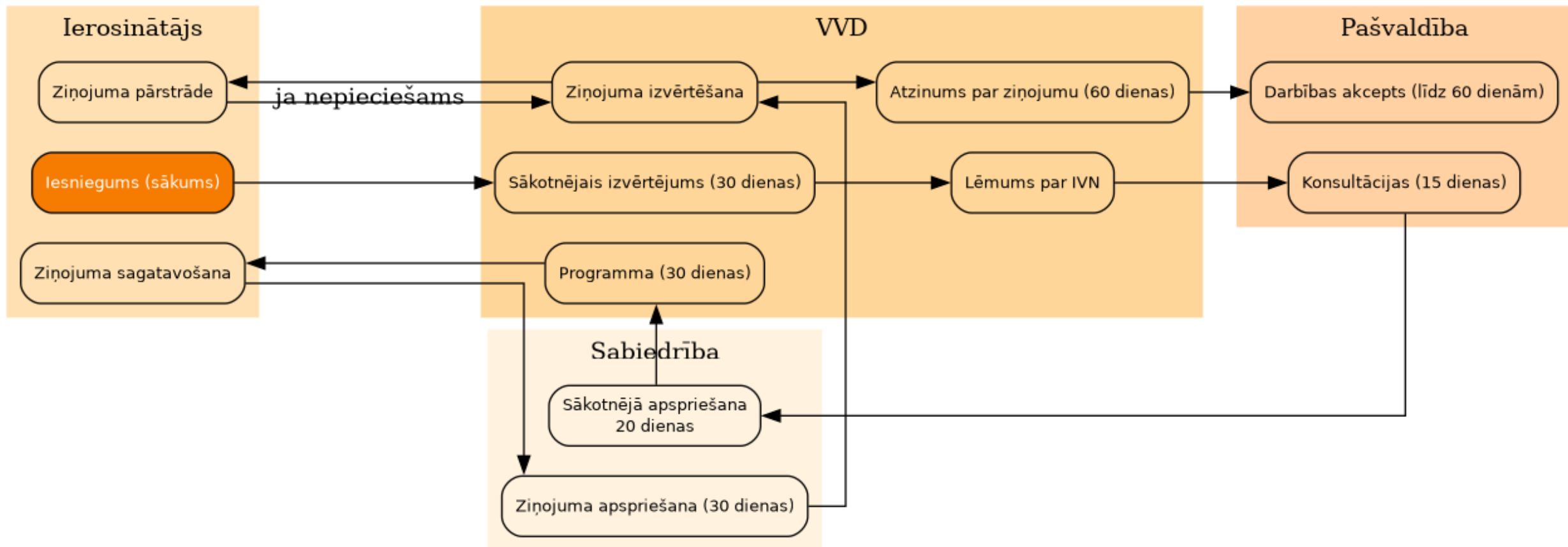
IVN process

IVN procedūras galvenie posmi

IVN procedūras galvenie posmi

Ierosinātāja pienākumi

- Finansēt IVN procedūru
- Konsultēties ar pašvaldību par paredzētās darbības īstenošanas iespējām pašvaldības teritorijā pirms paredzētās darbības IVN veikšanas
- Noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus
- Nodrošināt iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu
- Darbību īstenot tā, kā aprakstīts ziņojumā
- Ievērot atzinuma un darbības akcepta nosacījumus

Pašvaldības loma

- Teritorijas plānojums
- Priekšlikumi programmai
- Pieprasījums organizēt sākotnējo sabiedrisko apspriešanu
- Pašvaldības laikraksti informācijas publicēšanai un informācijas izvietošana
- **Sabiedriskās apspriešanas vadīšana, kurā nodrošina klātesošajiem iespēju uzdot jautājumus un izteikt viedokli**
- Dalība sabiedriskajā apspriešanā
- Viedokļa sniegšana par ziņojumu
- Darbības akcepts (lēmums par atļauju uzsākt paredzēto darbību)

Pašvaldības komunālservisi

- Var būtiski ietekmēt plānotās darbības:
 - Ūdensapgādes sistēmu pieejamība un jauda;
 - Kanalizācijas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu kapacitāte;
 - Lietusūdens novadīšanas sistēmas;
 - Piekļuves ceļi un transporta infrastruktūra;
- Elektroapgādes un siltumapgādes nodrošinājums.

Pirms projekta īstenošanas nepieciešams izvērtēt, vai esošā komunālā infrastruktūra (ūdensapgāde, kanalizācija, energoapgāde, atkritumu apsaimniekošana u.c.) spēj nodrošināt plānoto darbību bez papildu slodzes uz vidi un pašvaldības sistēmām.

Sabiedrības līdzdalība

- Sabiedrības līdzdalība ir viens no IVN pamatprincipiem, nodrošinot:
 - informācijas pieejamību;
 - iespēju izteikt viedokli;
 - iesaisti lēmumu pieņemšanā;
 - caurskatāmu un pamatotu procesu.

Neviens lēmums, arī darbība vai bezdarbība, nedrīkst pārkāpt vai ignorēt normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības uz informāciju vai līdzdalību ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Sabiedrības līdzdalība

Ierosinātājam:

- jānodrošina atbilstoša informācijas izplatīšana (termiņi, kanāli)
- sanāksmēs jānodrošina pilnvērtīga sabiedrības pārstāvju dalība gan klātienēs, gan neklātienēs formā;
- jānodrošina sanāksmei atbilstošs tehniskais nodrošinājums;
- jāprotokolē sanāksmes;
- jā sagatavo pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem;
- jānorāda, kā iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā vai
- jānorāda konkrētus argumentus, ja priekšlikumi nav ņemti vērā.

Sanāksmes protokols

- Ierosinātājs piecu darbdienu laikā pēc sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dienas nosūta sanāksmes protokolu VVD un pašvaldībai, kā arī ievieto ierosinātāja vai tā pilnvarotas personas tīmekļa vietnē.
- Protokols sabiedrībai ir pieejams pašvaldībā un VVD.
- Ikvienam sanāksmes dalībniekam ir tiesības septiņu dienu laikā pēc sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dienas iesniegt ierosinātājam un VVD pievienošanai protokolam atsevišķu viedokli par protokolā atspoguļoto informāciju par sabiedriskās apspriešanas sanākumi.

Pašvaldības loma veiksmīgā sabiedrības iesaistē

- Veiksmīgai līdzdalībai nepieciešams:
 - veicināt konstruktīvu dialogu starp attīstītāju un sabiedrību;
 - skaidrot IVN procesa mērķus un iespējas ietekmēt lēmumus;
 - savlaicīgi informēt iedzīvotājus;
 - izmantot dažādus komunikācijas kanālus;
 - nodrošināt pieejamu un saprotamu informāciju.

Kā sabiedrības viedoklis ietekmē gala lēmumu?

- Sabiedrības viedoklis:
 - netiek vērtēts tikai kvantitatīvi ("par" vai "pret");
 - tiek analizēts pēc satura un argumentācijas.
- Tas var novest pie:
 - papildu pētījumiem;
 - IVN ziņojuma precizēšanas;
 - stingrāku nosacījumu izvirzīšanas;
 - projekta risinājumu maiņas.

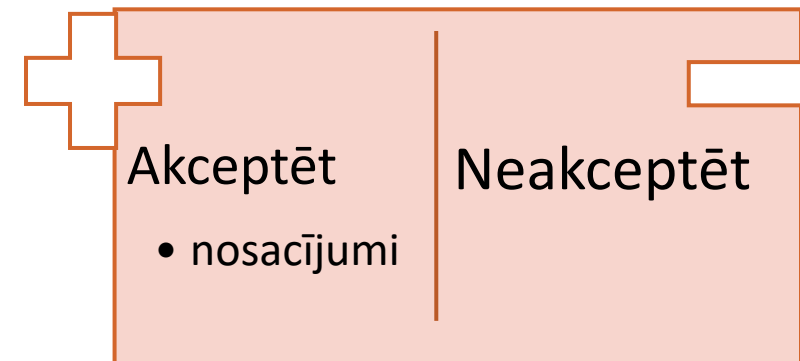
Sabiedrības viedoklis nav balsošana par projektu. Tas ir ietekmju identificēšanai, IVN ziņojuma pilnveidošanai un lēmuma pieņemšanai, balstoties uz pilnīgāku informāciju.

Atzinums par IVN ziņojumu

- Spēkā 3 gadus → jāiesniedz darbības akceptam
- Var būt ar nosacījumiem (t.sk. vides monitoringam)
- Atzinums var būt “negatīvs”:
 - plānotās darbības piesārņojums ietekmes (troksnis, gaisa kvalitāte, ūdens kvalitāte) pārsniedz robežvērtības;
 - nav pietiekamu iespēju samazināt ietekmi.

Darbības akcepts

- Lēmums par atļauju uzsākt darbību (administratīvais akts)
- Var apstrīdēt:
 - ja ir pārkāptas vai ignorētas sabiedrības tiesības uz informāciju vai līdzdalību ietekmes uz vidi novērtējuma procesā
 - citos gadījumos, kad ir konstatējams tiesību vai tiesisko interešu aizskārums (kaimiņi, vides NVO) vai būtiski procesuāli pārkāpumi
- Akcepta lēmumu visbiežāk izdodas aizstāvēt tad, ja ir iespējams pierādīt, ka visas būtiskās ietekmes ir izvērtētas, sabiedrība ir atbilstoši iesaistīta un lēmums ir skaidri pamatots

Galvenie IVN riski projektu attīstītājiem

- Visbiežāk sastopamās problēmas:
 - nepilnīga sākotnējā informācija;
 - nepietiekami tehniskie dati;
 - neatbilstoša teritorijas izvēle;
 - sabiedrības iebildumi;
 - institūciju papildu prasības.

Katrs no šiem faktoriem var būtiski pagarināt projekta īstenošanas termiņus un izmaksas.

Atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai

A

Atļauja, integrēta, 150 dienas
Labākie pieejamie tehniskie paņēmieni
Likuma par piesārņojumu 1.pielikums

B

Atļauja, integrēta, 60 dienas
Tīrākas ražošanas pasākumi
MK Nr. 1082 1.pielikums

C

Paziņojums un reģistrācija
MK Nr. 1082 2.pielikums, 30 dienas

Darbības veids un jauda

Piesārņojuma daudzums un iedarbība

Risks, ko piesārņojums rada cilvēku veselībai un videi

A un B kategorijas atļaujas

- Uz atļaujas saņemšanas brīdi IVN procedūras dati jau var būt novecojuši;
- Var būt nepieciešama augstākas detalizācijas informācija nekā IVN:
 - gaisa kvalitāte (emisiju avoti, emisijas gaisā, smakas, putekļi);
 - precīzākas atkritumu plūsmas;
 - precīzāka masas bilance.

A un B kategorijas atļaujas

- Darbības kategoriju var precizēt VVD, iesniedzot informāciju par iekārtas ražošanas jaudu, saražotās produkcijas apjomu u.c. noteiktajiem rādītājiem.
- A un B kategorijas atļauju izsniedz uz visu attiecīgās iekārtas darbības laiku
- Darbības laikā atļauju pārskata, ja:
 - jaunas tiesību aktu prasības;
 - jauni labākie pieejamie tehniskie paņēmieni;
 - balstoties uz iekārtas faktisko sniegumu.
- Darbību jāuzsāk triju gadu laikā no atļaujas spēkā stāšanās dienas
- Ņem vērā IVN ziņojumu un nosacījumus

A un B kategorijas atļaujas

Darbības

- A kategorija - Likuma Par piesārņojumu 1.pielikums
- B kategorija - MK noteikumu Nr.1082 1.pielikums

Kad

- Pirms darbības uzsākšanas
- A kategorija – 150 dienas
- B kategorija – 60 dienas

Iesniegumu iesniedz

- Tulpe

Publicēšana/sabiedrības iesaiste

- Pieņemta iesnieguma publicēšana VVD reģistru vietnē
- Nosūta biedrībām un nodibinājumiem, ja pieteikušies VVD
- Atļaujas publicēšana VVD reģistru vietnē
- Kontroles rezultātu kopsavilkuma publicēšana VVD reģistru vietnē

VVD lēmumi

- Atļaujas izsniegšana
- Pamatots atteikums

VVD sadarbība

- Ar pašvaldību
- Ar Veselības inspekciju
- Ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu
- Citas valsts un pašvaldības institūcijas

Piesārņojošā darbība

- Piesārņojošu darbību aizliegts sadalīt diviem vai vairākiem operatoriem, lai tādējādi izvairītos no piesārņojošas darbības kopējai jaudai vai saražotās produkcijas apjomam atbilstošas kategorijas atļaujas piemērošanas.
- Ja piesārņojošas darbības ir sadalītas vai emisija no vairāku operatoru iekārtām, kuras veic piesārņojošu darbību, ietekmē vienu un to pašu teritoriju, nosakot piesārņojošas darbības atļaujas kategoriju, summē iekārtu jaudas vai saražotās produkcijas apjomu.

A kategorijas piesārņojošās darbības (Likums par piesārņojumu)

- Darbību piemēri
- (1) Enerģētikā:
 - 1) sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir 50 megavati un vairāk un uz kurām attiecas normatīvie akti par kārtību, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām;
- (4) Ķīmiskajā rūpniecībā, ievērojot šā pielikuma septītajā daļā minēto nosacījumu:
 - 2) iekārtas neorganisko vielu ražošanai, piemēram:
 - a) gāzu, piemēram, amonjaka, hlora vai hlorūdeņraža, fluora vai fluorūdeņraža, oglekļa oksīdu, sēru saturošo savienojumu, slāpekļa oksīdu, ūdeņraža, izņemot tādu ūdeņradi, kas ražots, izmantojot ūdens elektrolīzi, sēra dioksīda, fosgēna, ražošanai
- 12) ūdens elektrolīze ūdeņraža ražošanai, ja ražošanas jauda pārsniedz 50 tonnas dienā.

A kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- (5) Atkritumu saimniecībā:
 - 1) tādas iekārtas **bīstamo atkritumu** apglabāšanai vai reģenerācijai, kuru jauda pārsniedz 10 tonnas dienā un kurās veic vienu vai vairākas šādas darbības:
 - a) bioloģiskā apstrāde,
 - b) fizikāli ķīmiskā apstrāde,
 - c) sajaukšana vai maisīšana pirms nodošanas citu šīs daļas 1. un 2.punktā minēto darbību veikšanai,
 - d) pārpakošana pirms nodošanas citu šīs daļas 1. un 2.punktā minēto darbību veikšanai,
 - e) šķīdinātāju pārstrāde un (vai) reģenerācija,
 - f) neorganisko materiālu, izņemot metālus un metālu savienojumus, pārstrāde un (vai) reģenerācija,
 - g) skābju vai bāzu reģenerācija,
 - h) piesārņojuma attīrīšanai izmantojamo komponentu reģenerācija,
 - i) katalizatoru sastāvdaļu reģenerācija,
 - j) naftas produktu atkārtota pārstrāde vai citi atkārtotas izmantošanas veidi,
 - k) ievietošana virszemes ūdenskrātuvēs;

A kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 2) iekārtas atkritumu sadedzināšanai vai reģenerācijai, kā arī atkritumu līdzsadedzināšanas iekārtas, uz kurām attiecas normatīvie akti par prasībām atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai, ar šādu jaudu:
 - a) nebīstamiem atkritumiem — ar jaudu virs 3 tonnām stundā,
 - b) bīstamiem atkritumiem — ar jaudu virs 10 tonnām dienā;

A kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 3) iekārtas **nebīstamo atkritumu** apglabāšanai ar jaudu virs 50 tonnām dienā (izņemot darbības, uz kurām attiecas normatīvo aktu regulējums par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī), kurās tiek izmantota viena vai vairākas šādas darbības:
 - a) bioloģiskā apstrāde,
 - b) fizikāli ķīmiskā apstrāde,
 - c) atkritumu sagatavošana sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai,
 - d) pelnu un izdedžu attīrīšana,
 - e) metāla atkritumu, tai skaitā elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu un nolietotu transportlīdzekļu un to detaļu, apstrāde smalcinātājos;

A kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 3¹) iekārtas nebīstamu atkritumu reģenerācijai, kā arī iekārtas nebīstamu atkritumu reģenerācijai un apglabāšanai ar jaudu virs 75 tonnām dienā (izņemot darbības, kas ietvertas normatīvo aktu regulējumā par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī), ievērojot šā pielikuma astotajā daļā minēto nosacījumu, kurās tiek izmantota viena vai vairākas šādas darbības:
 - a) bioloģiskā attīrīšana,
 - b) atkritumu sagatavošana sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai,
 - c) pelnu un izdedžu attīrīšana,
 - d) metāla atkritumu, tai skaitā elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu un nolietotu transportlīdzekļu un to detaļu, apstrāde smalcinātājos;

A kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 4) atkritumu poligoni saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu, kuri var uzņemt vairāk nekā 10 tonnas atkritumu dienā vai kuru kopējā ietilpība pārsniedz 25 000 tonnas, izņemot inerto atkritumu poligonus;
- 4¹) bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšanas laukumi, kuri neatbilst šīs daļas 4.punktā minētajiem nosacījumiem un kuros uzglabā bīstamos atkritumus ar kopējo daudzumu virs 50 tonnām, pirms ar bīstamajiem atkritumiem tiek veiktas darbības, kas minētas šīs daļas 1., 2., 4. un 6.punktā. Bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšana to rašanās vietā (pirms to savākšanas) neietilpst šajā darbībā;

B kategorijas piesārņojošās darbības (MK noteikumi Nr.1082)

- Darbību piemēri
- 1. Enerģētika:
- 1.1. sadedzināšanas iekārtas (iekārta, kurā oksidē kurināmo, lai iegūtu siltumenerģiju tālākai izmantošanai), kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir:
 - 1.1.1. vienāda ar vai lielāka par 5 un mazāka par 50 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto biomasu, kūdru vai gāzveida kurināmo

B kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 5. Atkritumu apsaimniekošana:
 - 5.1. iekārtas bīstamo atkritumu, tai skaitā naftas produktu atkritumu, apglabāšanai vai reģenerācijai (izņemot uzglabāšanu), kuru jauda nepārsniedz 10 tonnu dienā
 - 5.2. iekārtas nebīstamu atkritumu sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai, ja iekārtas jauda nepārsniedz trīs tonnas stundā
 - 5.2.1 iekārtas bīstamo atkritumu sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai ar jaudu līdz 10 tonnām dienā, uz kurām attiecas normatīvie akti par prasībām atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai
 - 5.3. iekārtas nebīstamu atkritumu bioloģiskai vai fizikāli ķīmiskai apstrādei, izņemot kompostēšanas iekārtas ar uzņemšanas jaudu līdz 100 tonnām gadā un dzīvnieku mēslu kompostēšanas iekārtas
 - 5.4. iekārtas nebīstamu atkritumu apstrādei apglabāšanas nolūkos, kurās neizmanto bioloģisko vai fizikāli ķīmisko apstrādes metodi

B kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 5.5. iekārtas nebīstamu atkritumu reģenerācijai ar jaudu līdz 75 tonnām dienā, kurās tiek veikta viena vai vairākas šādas darbības:
 - 5.5.1. bioloģiskā attīrīšana
 - 5.5.2. atkritumu sagatavošana sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai
 - 5.5.3. pelnu un izdedžu apstrāde
 - 5.5.4. metāla atkritumu, tai skaitā elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu vai nolietotu transportlīdzekļu un to detaļu, apstrāde smalcinātājos
 - 5.5.5. nebīstamu atkritumu reģenerācija vai to sagatavošana reģenerācijai, kas nav sadedzināšana vai līdzsadedzināšana

B kategorijas piesārņojošās darbības

- Darbību piemēri
- 5.6. poligoni, kas var uzņemt līdz 10 tonnām atkritumu dienā vai kuru kopējā ietilpība nepārsniedz 25000 tonnu, izņemot inerto atkritumu poligonus
- 5.7. inerto atkritumu poligoni
- 5.8. apglabāšanas, uzglabāšanas vai kompostēšanas vietas tādām notekūdeņu dūņām, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav pielīdzināmas bīstamajiem atkritumiem
- 5.9. iekārtas nolietoto transportlīdzekļu apstrādei smalcinātājos ar jaudu līdz 75 tonnām dienā vai kuģu vraku reģenerācijai vai uzglabāšanai
- 5.10. iekārtas nebīstamu atkritumu šķirošanai, uzglabāšanai vai reģenerācijai (izņemot to radīšanas vietās), kurās vienlaikus var atrasties 30 un vairāk tonnu atkritumu dienā
- 5.11. iekārtas dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu (tai skaitā dzīvnieku mēsli un atkritumi no lopkautuvēm) uzglabāšanai, reģenerācijai vai apstrādei (arī iekārtas kompostēšanai un biogāzes iekārtas), kuru uzņemšanas jauda ir 30 un vairāk tonnu dienā
- 5.12. iekārtas bīstamo atkritumu uzglabāšanai (izņemot to radīšanas vietās) ilgāk par gadu
- 5.13. iekārtas īslaicīgai (ne ilgāk par gadu) bīstamo atkritumu vienlaicīgai uzglabāšanai ar kopējo ietilpību līdz 50 tonnām (piemēram, pārkraušanas stacijas un konteineru noliktavas), izņemot atkritumu uzglabāšanu to radīšanas vietās
- 5.14. iekārtas elektrisko un elektronisko atkritumu apstrādei smalcinātājos, kuru jauda nepārsniedz 75 tonnas dienā
- 5.15. iekārtas nolietoto transportlīdzekļu reģenerācijai vai uzglabāšanai, izņemot apstrādi smalcinātājos
- 5.16. iekārtas elektrisko un elektronisko atkritumu reģenerācijai vai uzglabāšanai, izņemot apstrādi smalcinātājos

Biomasa vai atkritumu projekts

- Biomasa bez atkritumu statusa → biomasas projekts
 - Enerģijas avots
 - Rūpnieciska izejviela
 - P.: meža šķeldas katlu māja; koksnes atlikumu biorafinēšana
- Atkritumi → atkritumu projekts
 - Pārstrādes vai reģenerācijas darbības
 - P.: atkritumu sadedzināšanas iekārta, kompostēšanas iekārta, apstrādātas koksnes šķeldas dedzināšana

Sabiedrības iesaiste

- Sabiedriskā apspriešana ir jānodrošina vismaz šādos gadījumos:
 - Ja tiek pieprasīta A kategorijas atļauja;
 - Ja tiek plānotas būtiskas izmaiņas A kategorijas darbībā;
 - Ja VVD vai pašvaldība pieņem lēmumu, ka konkrētajai B kategorijas darbībai nepieciešams uzklaut sabiedrības viedokli;
 - Atsevišķos gadījumos – būtiskas izmaiņas B kategorijas darbībā;
 - Ja iekārtas radītais piesārņojums ir tik būtisks, ka atļaujas nosacījumus vai tajā noteiktos emisijas limitus nepieciešams pārskatīt vai noteikt atļaujā jaunus emisijas limitus.

Sabiedrības iesaiste

- Sabiedrisko apspriešanu vada pašvaldības vai operatora pilnvarots pārstāvis.
- VVD atļauj operatoram neorganizēt sabiedriskās apspriešanas sanāksmi, ja:
 - tā jau ir notikusi paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas laikā un kopš tās **nav pagājis vairāk par diviem gadiem**, kā arī,
 - izvērtējot iesniegumu, nav atklāta jauna negatīva ietekme uz cilvēka veselību vai vidi.

A KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS ATĻAUJAS SAŅEMŠANA

IESNIEGUMS JĀIESNIEDZ VVD VISMAZ **150 DIENAS** PIRMS PLĀNOTĀS DARBĪBAS UZSĀKŠANAS!

OPERATORS
(iesniedzējs)

VVD
Valsts vides dienests

SABIEDRĪBA
Sabiedrība, NVO u.c.

INSTITŪCIJAS
Pašvaldība, Veselības inspekcija,
 citas institūcijas

0

Plāno darbību

Izvērē nepieciešamību
pēc A kategorijas atļaujas

1

**Sagatavo un iesniedz
iesniegumu VVD**

**IESNIEGUMS JĀIESNIEDZ
VISMAZ 150 DIENAS
PIRMS PLĀNOTĀS
DARBĪBAS UZSĀKŠANAS**

2

**VVD izvērtē iesniegumu
un pieprasa papildinformāciju,
ja nepieciešams**

**VVD 20 DARBA DIENU LAIKĀ
SNIEDZ ATZINUMU PAR
IESNIEGUMA PIENĒMŠANU**

- Pieņem iesniegumu izskatīšanai vai
- Atteikums pieņemt iesniegumu (norāda pamatojumu)

3

**Pēc atzinuma par iesnieguma
pieņemšanu VVD publicē
iesniegumu**

Publicē VVD tīmekļvietnē

4

Organizē sabiedrības līdzdalību

- Publicē informāciju par iesniegumu
- Paziņo sabiedrībai

6

**Pieprasa atzinumus
kompetentajām institūcijām**

7

**Izvērtē visu informāciju
(iesniegumu, sabiedrības priekšlikumus,
institūciju atzinumus, BAT u.c.)**

8

**Sagatavo atļaujas projektu
ATĻAUJU VVD SAGATAVO
90 DIENU LAIKĀ NO
IESNIEGUMA PIENĒMŠANAS**

9

Pieņem lēmumu

- Izsniedz atļauju
- Atsaka

10

**Var pārsūdzēt lēmumu
1 MĒNESIS**

5

**Iepazīstas ar informāciju,
sniedz priekšlikumus
SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA:
VISMAZ 30 DIENAS
(+ iespējamā sabiedriskā
apspriešana)**

8.1

**Atļaujas projekta publiskā
apspriešana
10–20 DIENAS**

10.1

**Var pārsūdzēt lēmumu
1 MĒNESIS**

6.1

Sniedz atzinumus

- Pašvaldība
- Veselības inspekcija
- Citas institūcijas

TIESĪBU AKTU NOTEIKTIE TERMIŅI

Iesnieguma iesniegšana
vismaz 150 dienas
pirms plānotās
darbības uzsākšanas

VVD atzinums par
iesnieguma pieņemšanu
20 darba dienas

Sabiedrības līdzdalība
vismaz 30 dienas

Institūciju atzinumi
30–60 dienas

Atļauju VVD sagatavo
90 dienu laikā
no iesnieguma
pieņemšanas

Atļaujas projekta
publiskā apspriešana
10–20 dienas

Kopējais process
~ 3–6 mēneši
(kompleksos gadījumos ilgāk)

Pārsūdzības termiņš
1 mēnesis

Shēmā norādītie termiņi ir noteikti normatīvajos aktos.

Faktiskie termiņi var atšķirties atkarībā no lietas sarežģītības un iesaistīto institūciju sniegtās informācijas.

B KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS ATĻAUJAS SAŅEMŠANA

IESNIEGUMS JĀIESNIEDZ VVD VISMAZ **60 DIENAS** PIRMS PLĀNOTĀS DARBĪBAS UZSĀKŠANAS!

OPERATORS
(iesniedzējs)

VVD
Valsts vides dienests

SABIEDRĪBA
sabiedrība, NVO u.c.

INSTITŪCIJAS
Pašvaldība, Veselības inspekcija,
citas institūcijas

0 **Plāno darbību**
Izvērtē nepieciešamību
pēc B kategorijas atļaujas

1 **Sagatavo un iesniedz
iesniegumu VVD**
**IESNIEGUMS JĀIESNIEDZ
VISMAZ 60 DIENAS PIRMS
PLĀNOTĀS DARBĪBAS
UZSĀKŠANAS**

Papildina iesniegumu
ar pieprasīto informāciju
(pēc VVD pieprasījuma)

2 **VVD izvērtē iesniegumu un
20 DARBA DIENU LAIKĀ
sniedz atzinumu par
iesnieguma pieņemšanu**

- pieņem iesniegumu izskatīšanai
vai
- atteikums pieņemt iesniegumu
(norāda pamatojumu)

TERMIŅŠ: 20 DARBA DIENAS

3 **Pēc atzinuma par iesnieguma
pieņemšanu VVD publicē
iesniegumu**
Publikācija VVD tīmekļvietnē

4 **Organizē sabiedrības līdzdalību,
ja tā ir paredzēta**

- publicē informāciju par iesniegumu
- paziņo sabiedrībai

6 **Pieprasa atzinumus kompetentajām
institūcijām**

7 **Izvērtē visu informāciju
(iesniegumu, sabiedrības priekšlikumus,
institūciju atzinumus, BAT u.c.)**

8 **Sagatavo atļaujas projektu**
TERMIŅŠ: 60 DIENU LAIKĀ

9 **Pieņem lēmumu**

- Izsniedz atļauju
- Atsaka

10 **Var pārsūdzēt lēmumu**
TERMIŅŠ: 1 MĒNESIS

5 **Iepazīstas ar informāciju,
sniedz priekšlikumus**
**SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA:
VISMAZ 30 DIENAS**
(ja ir noteikta sabiedriskā
apspriešana)

6.1 **Sniedz atzinumus**

- Pašvaldība
- Veselības inspekcija
- Citas institūcijas

8.1 **Iepazīstas ar atļaujas projektu
un sniedz komentārus**
TERMIŅŠ: ~10–20 DIENAS

10.1 **Var pārsūdzēt lēmumu**
TERMIŅŠ: 1 MĒNESIS

TIESĪBU AKTU NOTEIKTIE TERMIŅI

Iesnieguma iesniegšana
VISMAZ 60 DIENAS
pirms plānotās
darbības uzsākšanas

VVD atzinums par
iesnieguma pieņemšanu
20 DARBA DIENAS

Sabiedrības līdzdalība
VISMAZ 30 DIENAS
(ja ir noteikta sabiedriskā
apspriešana)

Institūciju atzinumi –
termiņi nosakāmi attiecīgo
normatīvo aktu prasībās

Atļauju VVD sagatavo
60 DIENU LAIKĀ
no iesnieguma
pieņemšanas

Atļauju izsniedz:

- **60 DIENU LAIKĀ**, ja
sabiedriskā apspriešana
NAV noteikta
- **90 DIENU LAIKĀ**, ja
sabiedriskā apspriešana
IR noteikta

Pārsūdzības termiņš
1 MĒNESIS

Shēmā norādīti tikai tie termiņi, kurus nosaka tiesību akti.
Faktiskie termiņi var atšķirties atkarībā no lietas sarežģītības un iesaistīto institūciju sniegtās informācijas.

PIEZĪME. Ja sabiedriskā apspriešana NAV noteikta – atļauju izsniedz **60 dienu laikā**.
Ja sabiedriskā apspriešana IR noteikta – atļauju izsniedz **90 dienu laikā**.

Projekta izmaksu pārskats

Projektēšana un izpēte

Būvprojekts	no 80 000 €
-------------	-------------

IVN	no 50 000 €
-----	-------------

Atļaujas

A kategorijas atļaujas iesniegums	no 3 000 €
-----------------------------------	------------

Modelēšana un aprēķini

LVĢMC izziņa (gaisa piesārņojuma fons)	~1 000 €
--	----------

Emisiju gaisā modelēšana	no 2 000 €
--------------------------	------------

Trokšņa modelēšana	no 2 000 €
--------------------	------------

Sajaukšanās zonas aprēķins	no 2 000 €
----------------------------	------------

Smaku modelēšana	no 2 000–5 000 €
------------------	------------------

Valsts nodevas

papildus

Darbības apturēšana

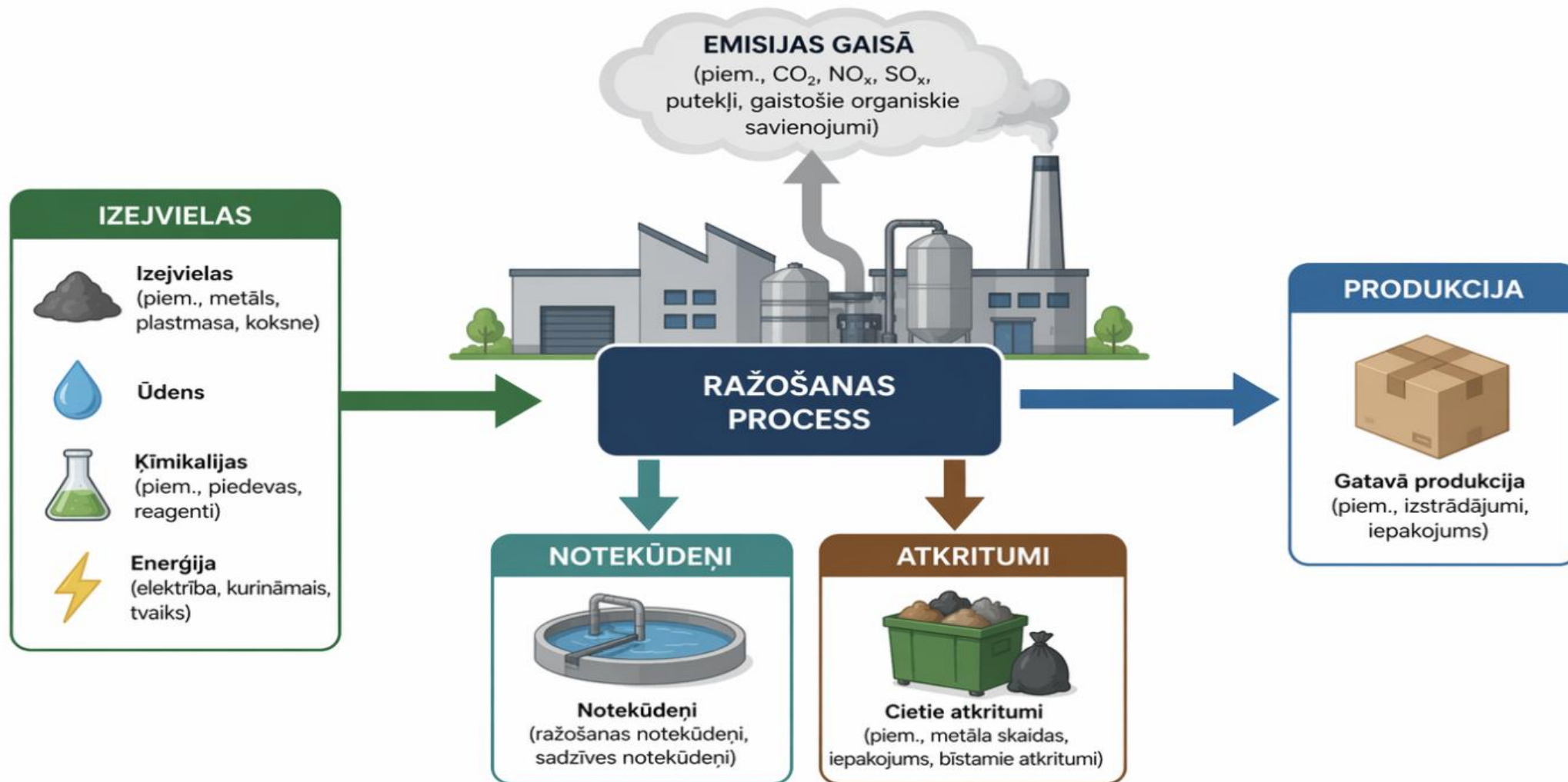
- Iekārtas darbību var apturēt, ja:
 - tiek pārkāpti atļaujas nosacījumi;
 - tiek pārsniegti piesārņojuma limiti;
 - rodas būtisks apdraudējums videi vai cilvēku veselībai;
 - nav spēkā esošas vides atļaujas.
- VVD par to vispirms brīdina
- Darbību var apturēt daļā
- Operatoram darbība jāaptur videi drošā veidā
- Darbības atjaunošana - pēc neatbilstību novēršanas

Informācija par iekārtas darbību

- Monitoringa dati un monitoringa pārskats ir pieejami atļaujas izsniedzējam, kontroles institūcijām, attiecīgajai pašvaldībai un sabiedrībai.
- Operatora veiktā monitoringa datus apkopo piesārņojošo vielu reģistrā.

MASAS BILANCE RAŽOŠANAS UZŅĒMUMĀ

Izejvielas ieplūst ražošanas procesā, kur tiek pārveidotas par produkciju, kā arī veido emisijas gaisā, notekūdeņus un atkritumus.

MASAS BILANCES PRINCIPS: Ieejošā masa = izejošā masa + uzkrātā masa

Uzskaitē tiek veikta noteiktā laika periodā (piem., mēnesī, gadā) un norobežotā sistēmā (uzņēmumā).

Pašvaldības loma aprites ekonomikas projektu attīstībā

- Pašvaldība nav tikai saskaņojošā institūcija
- Pašvaldība vienlaikus ir:
 - teritorijas plānotājs;
 - būvniecības procesa organizētājs;
 - publisko interešu aizstāvis;
 - vietējās attīstības veicinātājs;
 - sabiedrības iesaistes koordinators.
- Praksē pašvaldības rīcība bieži nosaka projekta attīstības tempu.

Pašvaldības atbildības robežas

- Pašvaldība drīkst vērtēt:
 - atbilstību teritorijas plānojumam;
 - zemes izmantošanas veidu;
 - būvniecības prasības;
 - lokālplānojuma nosacījumus;
 - infrastruktūras pieejamību.
- Pašvaldība nedrīkst aizstāt
 - VVD kompetenci;
 - emisiju ekspertīzi;
 - atkritumu klasifikācijas izvērtējumu u.c.
- Šo robežu neievērošana ir biežs strīdu iemesls.

Galvenie ieteikumi pašvaldībām

- Nepieņemt lēmumus ārpus savas kompetences
- Savlaicīgi identificēt iespējamus konfliktus
- Veicināt kvalitatīvu sabiedrības iesaisti
- Regulāri sadarboties ar VVD
- Attīstīt speciālistu kompetenci aprites ekonomikas jautājumos
- Plānošanas dokumentos paredzēt vietu aprites ekonomikas infrastruktūrai

Pašvaldība var būt gan projekta attīstības katalizators, gan būtisks šķērslis tā īstenošanai.

Pašvaldības lēmuma kvalitātes tests

- Pirms lēmuma pieņemšanas uzdot 5 jautājumus:
 - 1.Vai mums ir kompetence lemt šo jautājumu?
 - 2.Vai visi fakti ir noskaidroti?
 - 3.Vai sabiedrība ir pienācīgi informēta?
 - 4.Vai lēmums ir pietiekami pamatots?
 - 5.Vai lēmums izturētu tiesas kontroli?
- Ja uz kādu jautājumu atbilde ir "nē", pastāv paaugstināts pārsūdzības risks.

Biežākie juridiskie "stop punkti"

- Biežākie iemesli projektu kavējumiem Latvijā
 - Teritorijas plānojums neatļauj darbību.
 - Nepareizi noteikts materiāla statuss.
 - Nepietiekama sabiedrības iesaiste.
 - Smaku un trokšņa riski.
 - Nepietiekama infrastruktūra.
 - Pārsūdzēta būvatļauja.
 - Nepietiekami pamatots lēmums.

Ko rāda Latvijas tiesu prakse?

- Tiesas visbiežāk analizē:
 - procedūras kvalitāti;
 - kompetenču sadalījumu;
 - sabiedrības iesaisti;
 - samērīguma principu;
 - pienākumu pamatot pieņemtos lēmumus.
- Praksē daudz biežāk problēma ir nepietiekams pamatojums, nevis pats lēmuma saturs.

Noslēguma secinājums pašvaldībām

- Latvijas pieredze rāda:
 - Veiksmīgi projekti sākas ar teritorijas plānošanu.
 - Atļauju process jāsāk pirms investīciju lēmuma.
 - Sabiedrības iesaiste ir riska vadības instruments, nevis formalitāte.
 - Materiāla statuss bieži nosaka visa projekta juridisko arhitektūru.
 - Pašvaldības galvenais uzdevums ir nodrošināt kvalitatīvu procesu, nevis aizstāt citu institūciju kompetenci.
- Svarīgākā atziņa:
 - Lielākā daļa problemātisko projektu Latvijā nav izgāzušies tehnoloģiju dēļ. Tie ir kavējušies procedūru, koordinācijas un juridisko risku nepietiekamas pārvaldības dēļ.

Institūciju atbildības matrica

Institūcija	Galvenā atbildība	Dokuments / lēmums	Tipiskais risks
Pašvaldība	Teritorijas plānojums, sabiedriskā iesaiste, darbības akcepts	Saistošie noteikumi, atzinumi, akcepts	Kompetences robežas vai nepietiekams pamatojums
VVD	Tehniskie noteikumi, sākotnējais izvērtējums, IVN process, A/B atļauja, kontrole	Lēmums par IVN, IVN programma/atzinums, tehniskie noteikumi, piesārņojošas darbības atļauja	Nepilnīgi dati par IVN, emisijām, smakām vai atkritumu plūsmām; papildinājumi un kavējumi
Būvvalde	Būvatļauja, projektēšanas nosacījumi, būvniecības kontrole	Būvatļauja, atzīmes par nosacījumu izpildi	Plānojuma, piekļuves vai infrastruktūras neatbilstība
Tīkli / komunālie	Pieslēgumi, jaudas un tehniskā kapacitāte	Tehniskie noteikumi, pieslēguma līgumi	Jaudas trūkums vai nesaskaņots termiņš ar būvniecību

Laba prakse: katram lēmumam norādīt atbildīgo, termiņu, ievaddatus un pierādījumu, kas paliek lietā.

Paldies!